

Rigsdagstidende.

1855. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 33.

Hyvende Session.

16de Møde.

Tirsdagen den 18de December.

(Fortsat.)

Grundtvig (fortsat): Nu paaftaaer jo den høitærede Cultusminister, at det ikke er sandt, der er ogsaa tænkt paa det, det ligger ogsaa heri, men enten man nu deri vil finde en Bekræftelse paa, hvad jo rigtignok ogsaa er sagt fra Ministerbænken, at jeg har det Uheld ikke at have læst eller forstaaet de Love, jeg taler om, saa maa jeg tilstaae, at jeg ikke har kunnet finde det i Lovforslaget; ja, jeg har hverken kunnet finde det i dette eller i det, som den høitærede Cultusminister har beraabt sig paa, der laa ved Siden af, nemlig det om Seminarierne; thi jeg kan ikke see, at der i dette Lovforslag er et eneste Ord om andet, end hvormange Lærere der skal være ved Seminarierne, og hvordan de skulle lønnes, og hvorvidt der kan være Understøttelse for Seminarister, og deraf kan jeg umulig slutte mig til, at den høitærede Cultusminister har større og bedre Ting i Sinde end Plante-Skolerne for Lærere, som dog især er det ved Skolevæsenet, som trænger til en Grund-Reform.

Der bør vistnok, som sagt, ogsaa tages Hensyn paa den Stilling, hvori Lærerne komme til at staae, men det maa ikke være det Eneste og heller ikke være det Første; thi at Lærernes Bessaffenhed maa være det Første, det er ikke blot min Paastand, og jeg tør sige, at det er ikke blot en enkelt Rigsdagsmands, som den høitærede Cultusminister synes at mene, den Paastand deles af hele Befolkningen, forsaavidt den bryder sig om Skolefagen, og netop

af den Deel af Befolkningen, som ikke har noget imod, hvad der jo tidligere vistnok ofte har været Tilfældet, at bidrage noget til sine Børns og i det Hele taget til Ungdommens Undervisning, men som udtaler den Fordring, at først maa man have Udsigter til, at der kan blive en Skole, som man baade kan have Glæde og Nytte af, og som man kan vente, at Ens Børn kunne virkelig have Gavn af, saa det kan ikke nytte, om den høitærede Cultusminister vil ansee det for en Grille, greben af Luften, det er en Fordring; den skal gøres og vil blive gjort, det kan den ærede Cultusminister være vis paa, af alle veloplyste Folk lige ned til Bunden af dem, der sørge meest for deres Børns Oplysning og ville gøre de største Opoffrelser for at skaffe dem en god og passende Stilling, som opoffre deres Tid og Liv til det vistnok baade vanskelige og vigtige Arbejde.

Det Nærværende er jo imidlertid ikke uventet og derfor skal jeg heller ikke opholde mig længere derved, thi der er jo i Danmark, saalænge der har været tænkt og talt om Skolevæsenet nu i den nyere Tid, kun gjort et eneste Forsøg, eller rettere sagt, der er jo fra Regjeringens Side kun en eneste Gang gjort et Skridt til at komme til fra Grunden af at faae en virkelig Spire til en ny levende og frugtbar Undervisning, men dette eneste Skridt kunne vi jo sige, det blev dog paa en Maade ved Tanken, thi det var jo det Skridt, som Christian den 8de gjorde, og virkelig først kom til at gøre paa sin Sotteseng, da han befalede Oprettelsen af den store Oplysnings-Anstalt i Sorø, som paa en gang baade skulde være et Prøvested for en